

Słowo wo křížu

Židža žadaja za znamjenjemi, a Grjekojo so za mudrosću prašaja.

My pak předuujemy křížowaneho Chrystusa, Židam jako pohóršk a Grjekam blaznosť, tym pak, kotřiž su powołani, Židam a Grjekam, předuujemy Chrystusa jako Božu móc a Božu mudrosć. 1 Kor 1,22–24

Wulki basnik Goethe wěrješe do Boha. Widžeše jeho skutkować we wuskim zwisku ze stwórbu. Tež Jezusa jako dobrego čłowjeka wón akceptowaše. Tola wón njelubowaše Jezusa Chrystusowy kříž, nic jeho žiwjenski wopor za čłowjstwo. W swojim Weimarskim bydlenju na Frauenplanje hromadžeše wšě móžne grjekske powostanki, tola ani jenički kříž so w jeho chěži njenamaka. We „Wenecianskich epigramach“ basnješe: „Wjele móžu znjesć. Najwjace wobćežnych wěcow ćerpju z měrnej mocu, kaž Bóh mi to kaza. Mało pak je mi přečiwnych kaž jěd a had, štyri: kur tobaka, šćóny a kobołk a kříž.“

Podobnje kaž Goethemu je Chrystusowy kříž mnohim kulbanym ludžom njezrozumliwa wěc. Nimaja předstawu wo tym, čehodla dyrbyeše Chrystus wumrěć. Swět je jim zasadnje harmoniski, ludžo su za nich dobri, problemy móžeja so z dobrej wolu lochko rozrisać. W tajkim pozitiwnym swětonahledže kříž wězo žaneho městna nima. Za čo by so dyrbjał Chrystus woprować, hdyž so tola swět tež bjez njeho k dobremu wuwije?

Křížowany Chrystus bě Grjekam a po nich wšitkim, kotřiž so za mudrych mějachu, blaznosť. Takle je to Pawoł pisał, a tak je wostało hač do džensnišeho. Swět kříž wotpokazuje.

Druhi problem z Chrystusowym křížom mějachu Židža. Woni žadachu sej wot Je-

Kříž na horje Ďumbier w Słowakskej

Foto: priwatne

zusa, zo by jim jako wobkrućenje za swoje skutkowanje podať sylne znamjo z njebes. To by móhł někajki wulki džiw być, zo bychu kruće do njeho wěřili. Tola Jezus wotpokaza jich přeće za ultimatiwnym znamjenjom: „Što wšak pyta tutón ród znamjo? Zawěrnje praju wam: Tutemu rodej njebudže znamjo date.“

Židža wočakowachu sylneho Mesiasa, kotřiž w Božej poňomocy džiwu skutkuje.

Snadž by jich samo wuswobodźił z romskeho potlačowanja. Woni njemóžachu akceptować, zo zjewi so wšehomócnny Bóh w čłowjeku, kotřiž dyrbyeše puć na kříž hić. Židowscy pismawučeni a starši wusměšowachu Křížowaneho: „Je-li wón israelski kral, njech stupi nětko z kříža.“ Tež pasanća přiwołachu jemu: „Sy-li Boži Syn, stup z kříža.“ Wočakowachu džiwu, tola Křížowany jich přestapi.

Podobnje kaž pola Židow tež džensa wšelacy křescenjo wot Chrystusa wosebje džiwu wočakuja. Su to tak mjenowani charismatikarjo. Jim su džiwu kaž wustrowjenja abo řečenje w cuzych jazykach dopokazy abo znamjenja za prawu wěru. Charismatiske wosady rostu w našim času po cyłym swěće. Z křížowanym Chrystusom wšak ničo praweho započec njewědža. Křížowany Chrystus bě Židam a po nich wšitkim, kotrymž su džiwu, show a mócne skutki wažne, pohóršk. Takle je to Pawoł pisał, a tak je wostało hač do džensnišeho. Swět kříž wotpokazuje.

Tym, kiž su powołani – njech su Židža abo Grjekojo, njech su nabožnje zajimowani abo filozofojo –, je Chrystusowy kříž Boža móc a mudrosć. To tehodla, dokelž widža w Křížowanym jehnjo Bože, kotrež njese hrěchi swěta, jich hrěchi. Kiž su powołani, wědža ze swojeho nazhonjenja, zo so njemóža sami wumóžić, přetož móc jich winy a zaprajenja je přesylna. Křížowany Chrystus

jim zawěsći wodawanje hrěchow a wotwrjenje njebeskich wrotow.

Jezusa Chrystusowy žiwjenski wopor na křížu běše zjewjenje Božeje lubosće, běše wuraz jeho hnady. Tehodla je kříž základne znamjo abo symbol křescanstwa. Kóždy kříž, kiž widžimy, hač w cyrkwi abo w zjawnosći, njech nas dopomina na Chrystusa jako Božu móc a mudrosć. Na křížu je přewinył hrěch a smjerć. **Jan Malink**

Hódančko

Namakaj 9 sydompismikowych słowow. Zapiš je prawje do kašćikow. We wuzběhnjenym stołpiku wučitaš wothorjeka dele mjeno serbskeje kemšaceje knihi.

1. česki farar a přečel Serbow († 2008) (š = s)
2. stary, kipry kón
3. wopačna wěra (stara wěrka)
4. burska swójbja w Dažinje, syn bě farar w Bukecach a přeni serbski superintendent († 1958)
5. nalětnja kwětka při a we wodže
6. konfirmaciska wučba
7. štož sej njespomjatkuješ, dyrbiš sej ...
8. wjes, w kotrejž bě w léće 2000 Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń
9. wjes Poršičanskeje wosady

Srb

Swjeden we Wuježku

Serbske ewangelske towarstwo přeprašuje sobotu, 14. awgusta, na swójbne pućowanje do Wuježka pod Čornobohom. Zetkamy so w 12.30 hodź. pola Krygarjec (číslo 31 A) we Wuježku a pućujemy wottam na Bubnik. Po puću njech so kóždy sam ze swojeho nachribjetnika zastara. Po zwučenym wašnju přizamknje so w 17 hodź. nutrnosć ze sup. Janom Malinkom na Pawlikec/Dejkec statoku. We 18 hodź. scěhuje kulturny program, kotryž wuhotuja Slepjanske kantorki. W bróžni budže bifej natwarjenu. Štož chce něšto za bifej přinošować abo sobu pomhać dwór wupyšić, njech so prošu přizjewi (tel. 035939/8 05 02). **M. Krygař**

Dźiwadło w Chróšćicach

Towarstwo Cyrila a Metoda a Chróšćanska wosada přeprašujetej na předstajenje noweje dźiwadłoweje hry „Via regia woła“. Spisałoj staj ju Jurij Špitank a Pětr Zahradnik k 1 000. narodninam biskopa Bena. 180 lajskich wumělcow předstaji hru sobotu, 14. awgusta, w 20 hodź.; njedźelu, 15. awgusta, w 20 hodź.; sobotu, 21. awgusta, w 20 hodź.; njedźelu, 22. awgusta, w 16.30 hodź. kaž tež w 20 hodź.

Nabožny tydžen w Budyšinje

My džěci serbskeje ewangelskeje wosady Michałskeje cyrkwy wobdžělchmy so na nabožnym tydženju wot 5. do 9. julija w Budyšinje. Dohromady běchmy 10 džěci a dwaj dorosćenaj, farar Malink a knjeni Ederjowa. Zarjadowanja běchu jenož wodnjo, popołdnu wróćichmy so dom.

PÓNDŽELU: Zetkachmy so we 8 hodź. na farje. Džěchmy potom hnydom do cyrkwy a spěwachmy a so modlachmy. Po tym mějachmy přěnu hodźimu. Naš tema běše swjaty Beno. Cyty tydžen so z nim zaběrachmy. Smy za jeho žiwjenjom a jeho žiwjenskim pućom slědžili. Knjeni Ederjowa warješe za nas wobjed. Na to pućowachmy do cyrkwy w Budyskej Strowotnej studni. Po tym běchmy wšitcy mučni a džěchmy domoj.

WUTORU: Rano započachmy kaž přeco w cyrkwi. Na to běžachmy na dwórnišćo. Chcychmy z čahom do Žičenja jěć, ale čah njemóžeše jěć. Tak dyrbjachmy so tam z busom podać. Nadobo pak započa so deščować a my njemóžachmy do Hodźija běžec, dokelž běchmy wšitcy přemokani. Někotři starsi nas w Žičenju wotewzachu a nas domoj do ćopłego dowjezechu. Tak běše wutora hižo nimo.

SRJEDA: Wospjetowachmy swój wulět wot wutory, ale jědzechmy z wosadnym busom do Hodźija. Tam pokaza nam farar Rummel cyrkej. Na Hodźijskej farje wobjedowachmy. Po wobjedze jědzechmy domoj.

ŠTWÓRTK: Dojědzechmy sej do Baćonja a wobhladachmy sej tež tam cyrkej. Wšitke cyrkwy, kotrež smy sej wobhladali, mějachu něšto ze swjatym Benom činić, kiž wšak bě naš tema. Po swačinje pola knjenje Žuroweje dyrbjachmy so hižo zaso na dompuć podać.

PJATK: Tutón dzeń běše najrjeńši. Jědzechmy hnydom rano do Kumwałda do kupjele kupać. Mějachmy wjele wjesela.

Knjeni Ederjowa bě nam samo jara dobru pizzu napjekta. Po kupanju dowježeštaj nas kublarjej do Wuježka, hžěž čakaše wulka překwapjenka. Knjez Grojlich a jeho mandželska zwućowaštaj z nami z kłokom a prokom trělec, štož je so nam jara derje poradžilo. Swačili smy pola Krygarjec a farar Malink poda hišće poslednje słowa k našemu nabožnemu tydženju.

Wutrobny džak knjeni Ederjowej, kotraž je nam kóždy dzeń wobjed warila a so z fararjom Malinkom wo nas starała.

Sophia Bejmakec

K zakončenju nabožneho tydženja zwućowaštaj Grojlichec mandželskej z Bukec (stejo 1. a 4. wotlěwa) z džěćimi na Krygarjec zahrodze we Wuježku z kłokom a prokom trělec. Farar Malink a knjeni Ederjowa z Delnjeje Hórki (2. a 3. wotlěwa) staj z nimi zhromadnje nabožny tydžen přewjedłoj.

Foto: priwatne

„Bohu k česći a Serbam k wužitku“

Serbski superintendent Jan Malink w Smolerjec kniharni w Budyšinje nowe Spěwarske předstajil

Wot lěta 1732 hač do lěta 1920 pyšeše nadobne hesło „Bohu k česći a Serbam k wužitku“ wšitke hornjoserbske ewangeliske spěwarske. Tež na najnowšich, kotraž su lěta w Ludowym nakładnistwje Domowina wušli, tute hesło zaso namakamy. Štwórtk, dnja 1. julija, přednošowaše Serbski superintendent Jan Malink na tradicionelnym wječornym zarjadowanju w Smolerjec kniharni w Budyšinje wo 300lětnych stawiznach serbskich spěwarskich knihow.

Jan Malink přednošowaše w Smolerjec kniharni. Foto: M. Bulank

Předstajejo nowe Spěwarske rjekny wón, zo maja wone wuznamnych předchadnikow a džensa tři „sotry“ a tójšto „kuzenkow“ a „kuzinow“. K sotram ličeše Jan Malink němske spěwarske z lěta 1994, delnjoserbske Duchowne kjarliže z lěta 2007 a Wosadnik za katolskich Serbow z lěta 2008. Na runinu kuzenkow a kuzi-

now staji džensniše spěwarske Českich bratrow, knihi za ewangeliskich Polakow kaž tež delnjoněmske a friziske spěwarske. W Serbach mamy po jeho wuwjedženjach tři hymnologiske tradicije: Mollerowu (jeho delnjoserbske spěwarske wuńdžechu 1574), Swětlikowu zběrku pjatnaće kěrlušow z lěta 1690 a skónčnje dwurěčne ewangeliske spěwarske z lěta 1710. Štyrjo fararjo běchu je tehdy wudali – na wysokim rěčnym a poetiskim niwoje. Z tutych spěwarskich

je so wjace hač sydomdžesat kěrlušow nimale njezměnjene do nowych Spěwarskich přewača móhlo. Tež Michał Wałda je z nich za swoju Spěwawu winicu tójšto kěrlušow čerpał. Wottam so pozdžišo přez Hórnikowu wosadnik do nětčičeho Wosadnika přišli. Serbske ewangeliske spěwarske su najbóle rozšěrjena serbska kniha wšěch časow; cyłkownje dožiwiču něhdže

50 nakładow. 1930 čišćachu so posledni króc w šwabachskim pismje, lěto na to přeni raz z łaćonskimi pismikami.

Nowe Spěwarske wobsahuja 348 kěrlušow; rozrjadowane su do třoch skupin: cyrkwinske lěto, kemše a wěra, lubosć, nadźija. Kóždemu kěrlušej su přidate mjena jeho awtora, komponista a přeložerja. Posledni kěrluš cyteje knihi („Jónu, jónu“) jewi so jako jenički dwuhłósny, z melodiju Korle Awgusta Kocora a druhim hłosom Bjarnata Krawca. Najnowši kěrluš w Spěwarskich je „Knjezowy jandžel“, skomponowany wot Güntera Schwarze w léce 2002.

Ze wšěch 348 kěrlušow stej nimale dvě třeciny z němskimi identiskej. Tole je scěh stawizniškeho fakta, zo běchu po reformaciji ewangeliske kemše we Łužicy pak dwurěčne pak serbske a němske, a kantor měješe je wšitke na piščelach přewodzeć. Někak šesćdžesat kěrlušow w nowych Spěwarskich su originale. Basnjenje kěrlušow běše wočiwidnje domena mužow, přetož jenož dvě žonje (Mila Imišowa a Madlena Krawcowa) so na tutym polu pjera jimašty. Po kěrlušowym džělu scěhujaja w knize wšelake dodawki a zapisky (žórtow, serbskich kěrlušerjow a čisłow).

Chwalobnje wupraji so přednošowar wo cyłkownym wuhotowanju knihi, kotraž měješe Isa Bryccyna na starosci. Wón wuzběhny wosebje přijomny šěroki wotstawk mjez linkami. Lósemu a njemylenemu spěwanju tyje, zo wospjetuja so po potrjebje nót wěsteho kěrłuša na nowej stronje hišće jónu. Zo je tež tole wšo do praweho rjada zwjedžene, je zaslužba lektorki Katrin Čornakec. Sadžbu wukonješe wupruwowane sadžbowe studijo Kontrapunkt w Budyšinje.

W poslednim wotrězku swjeho přednoška wěnowaše so Serbski superintendent šěrokemu kulturnemu wuznamej spěwarskich knihow, kotryž je scěh jich kulturneho trjebanja w cyrkwi a doma. Serbski wjesny lud je w zašćosi přez spěwarske čitač nawuknył. Serbskich ludowych basnikow stej inspěrowało rytym a melodija kěrlušow do swójskeje tworiwosće. Ludowe basnje, nastate předewšěm w 19. lěstotku, hodža so spěwać po wašnju kěrlušow. Nic naposledk su spěwarske antologija serbskeho a němskeho ludoweho basnistwa.

Na přednošk slědowaše přewšo žiwa diskusija. Diskutanća chwalachu wosebje akribiske dokumentowanje žórtow a přewidny, dobry notowy wobraz. „Za naš čas drje žane dalše serbske spěwarske njebudu – a kak potom dale, to chcemy našemu Bohu přewostajić.“ Tute zakónčace słowa Jana Malinka drje někotrehožkuli připosłucharja tež hišće na dompuću zaběrachu.

Irena Šerakowa

Serbske Spěwarske schwalene

Landeskirchenamt
01069 Dresden
Lukasstraße 6

1. Juli 2010

Sehr geehrter Herr Superintendent, lieber Bruder Mahling,

das neue sorbische Gesangbuch ist durch das Landeskirchenamt der Kirchenleitung unserer Landeskirche vorgelegt worden mit der Bitte, seine Benutzung für die sorbischen Kirchgemeinden unserer Landeskirche zu empfehlen. Die Kirchenleitung hat diesen Vorschlag aufgegriffen.

Wie bereits sein Vorgänger 1930 ist also auch das neue sorbische Gesangbuch damit durch die Landeskirche rezipiert und verbindlich empfohlen worden.

Auf diesem Weg möchten wir Ihnen für Ihr Engagement danken. Oberlandeskirchenrat Dr. Münchow hat dies anlässlich des sorbischen Kirchentages bereits persönlich getan. Ohne Ihre Arbeit wäre die Neuauflage des Gesangbuches nicht möglich gewesen. Sie selber setzen damit eine Tradition fort, die mindestens bis auf Johann Wauer in Hochkirch und seine Zeitgenossen zurückreicht.

Besonders danken wir für die Übernahme der in unserer Landeskirche gebräuchlichen Gottesdienstmodelle in das Gesangbuch. Auf diese Weise wird einem wichtigen Anliegen unserer Landeskirche Rechnung getragen: Die gottesdienstliche Tradition seit der Reformationzeit, deren theologische Substanz und die sorbische Kultur bleiben einander verbunden.

Mit diesem Dank ist die Hoffnung verbunden, dass das neue Gesangbuch die Herzen und Sinne der Gemeindeglieder erreicht und sich im Gebrauch der Gemeinden durchsetzt und bewährt. Dies ist sicher unser gemeinsames Anliegen.

Wir wünschen Ihnen für Ihren Dienst in den sorbischen Gemeinden weiterhin Gottes Segen und gutes Gelingen.

Mit freundlichen Grüßen

Kirchenrat Dr. Daniel, Gottesdienstreferent

Niebhrowa modlitwa japonsce

Niebhrowa modlitwa je tež mjez japanskimi křesćanami chětro rozšěrjena, husto bjez mjena awtora. W ewangelskej kniharni w Tokiju namakach kartku z tutej modlitwu. Jeje titl mjenuje so tu „kokoro no heiwa no inori“ (modlitwa wo měr wutroby [duše]).

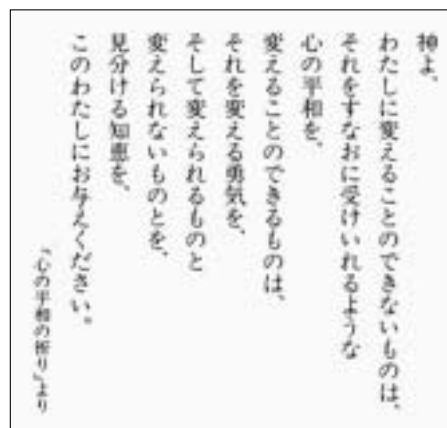
we laćónskim pismje:

**Kami yo,
watasi ni kaerukoto no dekinai mono wa,
sore o sunao ni ukeireruyouna
kokoro no heiwa o,
kaerukoto no dekiru mono wa,
sore o kaeru yuuki o,
sosite kaerareru mono to
kaerarenai mono to o,
miwakeru tie o,
kono watasi ni oatae kudasai.**

serbsce:

**Božo, daj mi měr wutroby [duše],
zo sprawnje přiwozmu,
štož změnić njemóžu,
zmužitósć, zo změňju, štož zamóžu,
a mudrosć, rozeznawać
to změňjomne a njezměňjomne.**

Goro Christoph Kimura, Tokijo

Taflička z hesłom Jana Kiliana

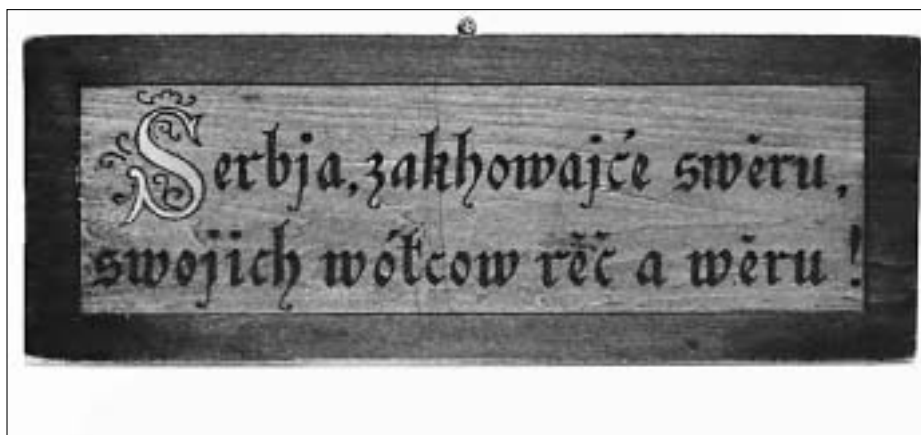
Dźiwno – a tež nic tak jara dźiwno, zo runje mi nadawk do klina padny, so wuprajíc wo znatych słowach fararja Jana Kiliana: „Serbja, zachowajće swěru svojich wótcow rěč a wěru!“ Dźiwno tohodla, dokelž njejsym křesćan a njewěrju do Boha. Nic tak jara dźiwno, dokelž stejimy wšitcy z jednej nohu w zańdženosci, z tamnej w přitomnosći. A taflička z hesłom Jana Kiliana zwjazuje mje ze serbskej zašćosću.

Kak sym ja k tutej tafličce přišo?

Bě to w powójnskim času. Wot ranja do wječora a hustodosć hač do nocy džěše wo zežiwjenje, a to cyle po wašnju džědoweho časa – wšo so z rukomaj džěfaše. Hlej do romana „Paradiz“! Mać mje pleńčeše a běše wjesoła, hdyž ja před wočinjenym kamorom sydach a z njeho knihi zwučahach – knihi, wot myšow wobhrymzane. Tute knihi běštaj staršej w našej fabrice na łubi pod špundowanjom schowaloj – wšo serbske knihi. Mjez knihami so wusuny drjewjana taflička. Pokazach ju maćeri, wědžo, zo budže so wo nju zajimować. Mać wótrě ze šórcuchom proch a so wjeseleše. Pismo bě hišće derje čitać: „Serbja, zachowajće swěru / svojich wótcow rěč a wěru!“

Něchtó – mać praješe, što, ale sym mje no zabył – je w nuzowym času po Přenjeje swětowej wójnje dom wot domu chodźił a tafličku z tutym hesłom poskićował. Zabył sym tež, za kelko pjenježkow. Sym na dnju zasonamakanja, džesać lět stary, hozdžik na koridorje do scěny zbił a ju tam powěsnył – do poměrnyje ćmoweho kuta. A tam je potom wisala – w ródnym domje na kromje hole pola Lemišowa.

Běch přeswědčeny, zo dóstanu, ja, najmlódši, wot nana knihi, akty, dopomnjenki přepodate – hdyž tak daloko budže. Wón běše mi raz aktowe mapy přez blido sunył. Ja pak prajach: „Chowaj sej je, trjebaš je hišće, za pisanje dopomnjenkow.“ To běše

Taflička ze znatej namoľwu fararja Jana Kiliana

Foto: K. Krawc

wón mi slubił. Zo njejsym na tutym dnju wšo přewzał, je był zmylk. Nan zemřě, a mi přepodaštej jeho druha žona a nanowa Połpičanska sotra Elza Handrikowa tošu knihu nanowych zapiskow referatow Domowinskih kublanjow a por překlepkow-listow, kotrež běše nan na Domowinu a Nowu dobu słał. To je byto wšo. Na mój protest, nan je mi tola chcył wšo přepodać, je Połpičanska četa wotmołwiła: „Ničo wjace, štož do njeměra wjedže! Wšo do wohenja!“

Nanowe akty a wšo, štož chcyše mi přepodać, by pjelniło mały rěblowany wozyčk. Mi zwostachu natočenej zwukopaskaj a nanowe překlepkowe strony jeho dopomnjenkow, kotrež so bohužel z přěnim lětom hitlerskeho časa kónča. Na poslednich stronach skoči nan nadobo do přitomnosće 60tych a 70tych lět zašćeho lětotka a pokročuje z hórkimi porokami na Domowinskih funkcioarow, kotřiž ze swojimi žonami němčuja.

Sym był zmotany, sym so samo sudnisce hóršił, a sudnistwo je druheje žonje nadawk dało, zo ma tola papjery a dopomnjenki, kotrež hišće wot nana wobsedzi, synej pře-

podać. Tutón wot sudnistwa napotoženy nadawk wona spjelni z tym, zo na tym dnju, hdyž dyrbyjach sej nanowe duchowne namrěwstwo wotewzać, drjewjanu tafličku na blido položi, z přispomnjenjom: „Ty sy tola wot nana chcył te serbske wěcy měć. Jow maš něšto.“

Džensa wisa tuta taflička nad zachodom do najwaznišeje stwy pola nas doma w Hrubjelčicach. Hišće so njeje nichtó dale za tym prašał, z kotreho časa pochadza a što wona praji. Widžu pak, zo w swójbjě hłowu zběhaja a čitaja. Syn Jan běše měnjenja: „Tajki sylny hózdž, to je tola hrozny napohlad!“ Zwučahny woclany kolik a zdyrri šwižnu, njewidžomnu hóčku do wobmjetka. Hišće so njeprašaja: „Zwotkel je, kak je taflička do domu přišta?“

Na čėnkej lipowej desćičce je pismo ze žehliwej jehlu zapalene, zawěsće samo za tehdomniše poměry – tukam na 20te lěta zańdženeho lětotka – primitiwne wot někajkeho blidarja wudžěłane. Raz sym runje tajku desćičku ze samsnym hrónčkom pola druhich ludźi widžał. Hdže je to byto? Snadž so něchtó přizjewi a praji, zo ju tež ma. **Křesćan Krawc**

Mysle Nowšana

Wo swojej ródnej wsy – Nowej Wsy pola Rakec – sym hižo wjele pisał. Njedyrbjata wona poprawom Nowa Wjeska rěkać, chiba samo Nowa Wjesčička?

Apropos Nowa Wjeska! Ta tola woprawdže eksistuje – w katolskich Serbach, přewjele pak wo njej a jeje ludžoch dotal njewědžach.

Byrnjež so druhyd prašať, hač njeměť z kupowanjom knihow skónčnje přestać, dokelž njewěm, što jónu z nimi budže, předewšěm ze serbskimi, sym sej wot Smolerjec kniharnje tola zaso dvě póstać dať a wobě z wulkim dobytkom do so srěbať. Tu přěnu z rjodu kapsnych knihow LND z čisłom 167 sym nablaku přečitať a při tym tójšto paralelow k mojim dožiwenjam we wójskim a powójskim času našoť. Awtor je Beno Pěčka abo Pěťška, rodzeny w Nowej Wjesce pola Worklec a bjezmaťa čas žiwjenja

jako wučer w Delnej Łužicy skutkowacy.

Hižo na přěnich stronach sej prajach: Runje tak kaž pola nas! Tež my smy k hodom 1944 z drjewa dźěłane a z čěńkej barbu pomolowane hrajki z Rakečanskeje Muny dóstałi – mjetel a krokodil a ja tež hišće „flieger“, kotryž pak naposledk do kónčnych bojow wo Łužicu zapřimnyć njemóžeše, dokelž so w aprylu 1945 na čěkańcu podachmy. Hrajki běchu wójsny jeći zhotowili.

Moja wulka sotra, samsny lětnik kaž awtor Pěťška, běše wot maćerje póstaťa tute wěcy w Munje wobstaraťa. „To tla su Rusy bóli ...“, wona mi njedawno při telefonje rjekny. Zo je so runje Rusam a Polakam, kotřiž běchu do němskeho wójskeho zajeća přišli, złě zešo, je fakt. Tola Pěťška wě tež wo tym rozprawjeć, zo běchu runje mjez Serbami ludžo, kiž spytachu wbohim

jatym pomhać (str. 11/12).

Kusk smějkotać so dyrbjach, čitajo tu wěc wo Šoćic wot Rusow pokradnjenym swinku (str. 116–119). Němska bě zbita a nětk spytachu so dobyćerjo jako rubježnicy. W Nowej Wjesce su tamniši Šoćicy při wšěm zbožo měli a hunčo wróco dóstałi, byrnjež cuze byto. Nam w Nowej Wsy bě so 1946 podobnje zešo. Přijědže ruski jeep a jedyn z tych třoch wojakow hrabny našeho ganzora, a hižo bě po nim ...

To horjeka naspomnjene pak njeměto začič zbudzić, jako by so w Pěťškowej knize móhřec wo amizantne podawki w Nowej Wjesce a wokolinje jednaťo. Ně, zawěro nic! Awtor dopomina so jako starc na hrozny wójski čas, kiž je tak tragisce tež do jeho swójbje zasahnyť a jemu bratra rubiť. Při čitanju mi naposledk switaše, zo bě dalši awtorowy bratr so na Serbskej wyšej šuli w Budyšinje wo to prócowať nas do wyšin abo hłubin matematiki dowjesć. Pola mje pak njeměješe, jenož připódlu prajene, přewjele wuspěcha. A tola so na wučerja Jurja Pěčku rady dopominam.

„Moje wójske dźěcatstwo“ njeje jenož za nas starych spisane. Knihu njech wosebje tež mlody serbski lud čita. **Hinc Šofta**

Horca ekskursija

W porynskim Brockscheidze tři zwony za Bukečansku cyrkej late

Wot 9. do 11. žnjenca, najskerje na najhorcyšich dnjach tutoho lěta, poda so 36 wosadnych z Bukec do města Brockscheid w porynskich horinach. Samy zaměr ekskursije njeběše pak na žadyn pad mjenje horcy hač wjedro tele dny: Zhromadnje z fararjom Haenchenom chcye skupina wosadnych w tudyšej zwonylijerni přitona być, hdyž mějachu so 10. žnjenca tři nowe zwony za našu cyrkej leć. Za tutón njewšědny podawk su wšitcy rady njepřijomnosće dźesaćhodźinskeje busoweje jězby na so wzali.

Napjatosc běše hižo wulka, hdyž skupina z Łužicy sobotu dopołdnja do lijernje zastupi. Ale sćerpnosć bě hišće trěbna, přetož wot horceho wjedra zawinowane zniženje kisluka w powětrje bě trěbnemu stopnjowanju temperatury mjedže w škrěnej pjecy zadžěwaťo. Wodzenje po lijerni Bukečanam čakanje při króťši. Wćipnosć pak so wospjet stopnjowaše, jako na dworje swoje tak mjenowane „wopačne zwony“ wuhladachu.

Někak w 11.15 hodź. běše skónčnje tak daloko. Knjeni Cornelia Mark-Maas, mišterka zwonylijerstwa, pruwowaše hišće jónu změšk mjedže. Bukečenjo modlachu so wo poradzenje leća. Lijerjo wotewrěchu škrějnu pec a wohnjoswěťa mjedz čěčeše po hrjebičkach do w zemi kruće postajenych formow. Po dźesać mjeńšinach bě wšitko nimo. Ze słowami požohnowanja a „zwonylijerskej kapku“ so njewšědne

dožiwenje zakónči. Přirunajo z temperaturowu w lijerni začuwachmy potom 30 stopnjow na dróze jako wočerstwjenje.

Někak dźesać dnjow maja zwony w formje wustudnyć, potom móže so přepruwować, hač je so leće poradžilo. Jelizo pokazaja wšitke pruwowanja wočakowane wuslědky, přiwjezu zwony kónc požnjenca k nam. Pjatk, 27. awgusta, dowjezu jedyn zwón do Delan, dalši do Wuježka a třeci do Čornjowa. Sobotu maja so po jězbje po wosadnych wsach wopyšene zwony do Bukec witać. Jich poswěćenje budže,

da-li Bóh, njedzelo, 29. awgusta, na swjedzenskeje Božej službje. Přeni raz ma nowe zwonjenje k žnjowodžaknemu swjedzenju zaklinjeć.

Serbja su džakowni a napjelnja jich z radosću, zo su zwony nimo němskich tež ze serbskimi hronami „Knjezowe słowo wostanje do wěčnosće“, „Hnada budz z wami a měř“, „Knjez praji: Dam wam přichod a nadžiju“ a (na hižo eksistowacym zwonje) „Zbóžni su, kotřiž su k jehnjećowej wječeri powoľani“ wudebjene.

Arnd Zoba

W přitomnosći Bukečanow čěče běžita horca mjedz po hrjebičkach do w zemi postajenych formow třoch nowych zwonow za Bukečansku cyrkej.

Foto: Th. Haenchen

„Hdžež Ty póndžeš, tam tež ja póndu“

Regionalny cyrkwinski dzeń noweje eforije Budyšin-Kamjenc 20. junija w Kamjencu

Ze započatkom tuteho léta stej so Kamjenska a Budyska eforija zjednočítej do eforije Budyšin-Kamjenc. Nowa eforija saha wot zapadneho Kinsporka do 60 km zdaleneho narańšeho Wósporka. Sydło superintendentury noweje cyrkwinskeho wobwoda je Budyšin. Zjednoćenje eforijow bě přičina za regionalny cyrkwinski dzeń njedželu, 20. junija, w Kamjencu.

Cyrkwinski dzeń zahaji so z Božimi službami na štyrjoch městnach: we hłownej cyrkwi swj. Marje, w cyrkwi swj. Justusa, w měščanskim dźiwadle a na Kamjenskim torhošću. W Marijnej cyrkwi, kotraž bě jara derje wopytana, wobrubu Božu službu na 300 spěwarjow cyrkwinski chórów. Superintendent Reinhard Pappai měješe předowanje. Při modlitwje skutkowaštaj tež Serbski superintendent Jan Malink a Jan Bart z Pančic-Kukowa sobu, kotraž předneseštaj próstwy w serbskej rěči.

Njeposrednje pódlá Marijeje stej ma-
ta Katechismusowa cyrkej. Zhromadnje ze sup. Malinkom a Handrijom Wirthom jako organistu zeńdže so w připołdnišim času w njej 25 wosadnych na serbsku nutrnosť. Po nutrności wjedžeše sup. Malink wosadnych k rowej fararja Pawoła Jenča. Tutón běše posledni serbski farar w Kamjencu, kiž tu wot 1887 hač do léta 1929 skutkowaše a serbsce předowaše.

Wokoło radnicy informowachu wšelake wosady a cyrkwinske skutki wo swojim dźěle. Mjez druhim informowaše knjež Siegfried Kühn z Hrubjelčic wo wobswětoškitnych aktiwitach cyrkwyje. Wón běše tež informacisku taflu wo Michałskej wosadze přihotował.

Na žurli radnicy wotmě so podijowa diskusija. Tema diskusije, kotruž farar Burkart Pilz z Budyšina moderěrowaše, bě wěryhódnosť. Wosebje diskutowaše so wo zwoprawdženju naroka wěryhódnosť

pola zamołwitych w politice, gospodarstwje a cyrkwi. Diskutanća běchu promštka Friederike von Kirchbach z Berlina, nawodnica Budyskeje nalutowarnje Renate Bohot, direktor Budyskeho dźěloweho zarjada dr. Günter Irmscher, wyši měščanosta města Kamjencja Roland Dantz, jednačel twarskeje firmy OBAG Bernhard Pech a wyši krajny cyrkwinski rada dr. Christoph Münchow z Drježdžan. Jich wuprajenjam wo wěryhódności, kotraž so přez to zwoprawdži, zo respektuja zamołwici na wšěch runinach towaršnostneho žiwjenja wěr-

Boža služba w Marijnej cyrkwi w Kamjencu

Po serbskim nyšporu ze sup. Malinkom w Katechismusowej cyrkwi spominachu wobdźělnicy na kěrchowje na poslednjeho serbskeho wosadneho fararja Pawoła Jenča.

nosć jako zakład swojeho skutkowanja, přítomni z přikleskom přihłosowachu.

Kónčna zhromadizna cyrkwinskeho dnja wotmě so na Kamjenskim torhošću. Při rjanym wjedrje so wjele wosadnych na njej wobdźěli, tak zo skičeše naměstno rjany napohlad. Spěwy, kotraž so zdžěla a cappella spěwachu a zdžěla ze zjedno-

Na Kamjenskim torhošću wotmě so popołdniša kónčna zhromadizna.

Fota: M. Wirth

ćenymi pozawnowymi chórami wulkeje noweje eforije předwodžachu, mócne zaklinčachu. Tema kónčneje zhromadizny bě hesło cyrkwinskeho dnja: „Hdžež Ty póndžeš, tam tež ja póndu.“ Tute słowa z knihi Rut ze Starého Zakonja wužiwaja zo husto jako wěrowanske hrono. A wobraz wěrowanja abo kwasa čehnješe

so přez cytu zhromadiznu. W dalšim, bóle žortniwym wobrazu přirunowaše so zjednoćenje cyrkwinskeje wobwodow z kwasom mjez Kamjenskeje kołbasku a Budyskim žonopom, tutymaj po cyłej Němskej znatymaj produktomaj wobeju městow. Za kwas je wězo tež braška třěbny. A tajki jako moderator na jewišću wustupowaše – nic drje tak nadobny a rjany, kaž jeho ze serbskich kwasow znajemy, ale tola bě serbski počah jasnje spóznać. Swjedženske předowanje na hesło cyrkwinskeho dnja měješe promštku von Kirchbach z Berlina. Wona zamó sej z jasnymi a jednorymi słowami sympatije připoslucharjow zdobyć.

W cyrkwiskim wobwodze Budyšin-Kamjenc swědči 85 cyrkwinskich wěžow w někak 60 wosadach wo ewangelskim křesćanstwje našeje kónčiny. Zjednoćenje tutech wosadow do zhromadneho wobwoda bě z organizatoriskich a financielnych přičin třěbne. Při wšěm je so zjednoćenje w dalokej měrje měrliwje přewjedło. Cyrkwinski dzeń w Kamjencu pokaza, zo so wosadni wobeju eforijow přečelnje witaja a zo nastupja nětk w dobrej nadžiji zhromadny puć.

Měrcin Wirth

Potomnicy wupućowarjow w Serbach

Dnja 7. julija přebywaše skupina něhdźe 30 turistow z USA, mjez kotrymiž běchu mnozy potomnicy serbskich wupućowarjow z Texasa, w Hornjej Łužicy. Dopolodnja wopytachu starolutherskej cyrkwi w Klětnom a we Wukrančicach, hdźež jim farar Hans-Georg Walesch a superintendent Michael Voigt wo swojimaj wosadomaj rozprawještaj. Po wobjedze w hrodze we Wichowach, wo kotryž bě so Schneiderec ratarske předewzaće ze wsy wustojnje postarało, wróćichu so do Budyšina, hdźež

wobhladachu sej Serbski dom a Serbski muzej. Džeń zakónči so ze serbskej kwasnej hosćinu we „Wjelbiku“. Nazajtra podachu so wopytowarjo z USA do Wojerac, hdźež jich superintendent Heinrich Koch w Janskej cyrkwi powita, a přez Sprjejcy dale do Delnjeje Łužicy. Skupinu nawjedowaštaj farar n. w. Bob Boyce a jeho mandźelska Georgie Boyce. Knjeni Boyce słuša k nawjedowacym sobustawam serbskeho towarstwa Texas Wendish Heritage Society w Serbinje. **T.M.**

Janski swjedžen w Bukecach

Na swjateho Jana, 24. smažnika, zetkachu so Bukečanscy wosadni po tradiciji při rjanym wjedrje pod lipu na hornim kěrcho- wje k Janskej nutrnosti. Pozawnowy chór, kiž kóždy lěto z rjanymi štučkami nutrnost dostojnje wobrubja, měješe lětsa džakowano podpěrje Serbskeho ewangelskeho towarstwa sčasom notowe zešiwki ze serbskimi štučkami k nazwućowanju k dispoziciji. K zahajenju nutrnosti předstaji wosadny farar knjez Haenchen wosadnym z krótkimi słowami serbski Janski spěw „Z dychom swjatoh Jana ...“ a přeprosny

wšitkich k wot pozawnow přewodžanemu spěwanju tuteho přewšo rjaneho serbskeho spěwa. Přihotowane łopjena z notami a tekstom, z němskim přeložkom wudospołnjene, běchu so do teho rozdžělili. Přitomni Serbja kaž tež němscy wosadni, wosebje tajcy, kiž so na tutón spěw ze serbskeje wučby w šuli hišće dopominachu, wjesele zaspěwachu. Pozawnowemu chórej a wosadnemu fararjej z cyteje duše džak za tute poradžene wobkedžbowanje serbskeho hudźbného składa. **Arnd Zoba**

Serbska bibliska nóc w Budyšinje

Na 5. smažniku zetkachmy so we 18 hodź. we wosadnym domje při Michałskej cyrkwi w Budyšinje na serbsku biblisku nóc. Tam donjesechmy swój spanski měch, izomatu a kapsnu lampu. Běchmy wosom džěci – pječ holcow a tře hólcy. Wjele su so hižo znali wot zhromadneho serbskeho nabožneho tydženja.

Najprjedy hrachmy na zahrodze. Pozdžišo wolaše nas knjeni Krygarjowa a přihotowachmy hromadze pizzu. Ta běše potom jara spěšnje dojedžena, wšitkim super sfodžeše.

Potom hišće Budyske cyrkwe přeslědžichmy. Jako přenju wopytachmy Marje Marćinu cyrkej. Tam powědachu nam sta-

wiznu wo jednym z tych pisanych škleńcanych woknow.

Dale džěchmy do doma. Běchmy w cyrkwi a horjeka na wěži. Wěžownik čakaše hižo na nas. Wón zašaltowa potom wječorne zwonjenje a my stejachmy njeposrědny pódla. Wot wěže móžachmy chowanje slónčka wobkedžbować.

Naposledk džěchmy do Michałskej cyrkwe. Tam spěwachmy z nowych Spěwar- skich. Wokoło 23 hodź. ležachmy w spanskim měchu.

Přichodne ranje snědachmy zhromadnje, prjedy hač džěchmy na swjedženske kemše. Přetož tutón kónc tydženja běše serbski cyrkwiniski džeń. Mjeztym běchu tež wjele staršich a pomocnikow přišli. My pomhachmy blida kryć.

Po jědži džěchmy spěwać na farskej zahrodze. Skónčenje swjedženja běše w cyrkwi. Tak so zakónči rjany kónc tydženja.

Wutrobny džak swójby Krygarjec a wšitkim pomocnikam, kiž su pomhali biblisku nóc přewjesć. **Alina Cyermanec**

Zahajenska nutrnost bibliskeje nocy w Michałskej cyrkwi, přědku awtorca našeho přinoška Alina Cyermanec

Foto: J. Maćij

Zwukowa kolaža wo Janu Kilianu w Portugalskej wusyłana

Sobotu, 3. julija, bu we wobtuku mjezynarodneho festiwala za rozhlósowe wuměłstwo RadiaLx w Lissabonje kolaža ze serbskim titulom „Čišina“ zwukoweho wuměłca Colina Blacka wusyłana. W njej rozeštaja so Awstralčan z čezemi a sonami, kotraž zaběrachu serbskeho fararja Jana Kiliana (1811–1884) w zwisku z jeho wot- pohladom, ze serbskeje domizny do zamórskeho kraja wupućować. Colin Black běše w nazymje 2009 wjacore tydženje we Łužicy rešeršował a material za swoju twórbu natočil. W Portugalskej wusyłana wersija Blackoweje twórbje wotchila so w někotrych dypkach wot wersije „Kilian’s Antipodean Dream“, kotruž je scelak Deutschlandradio Kultur dnja 21. meje wusyłat. Mjez druhim wobsahuje wjac serbskeho a němskeho řečaneho teksta.

Madlena Malinkec

Wuznamneho duchowneho w Rychbachu wopominali

Wot 1. do 4. julija wopominachu w jeho ródny mješće Rychbachu pola Zhorjelca 200. narodniny Eduarda Ludwiga Nollauwa (1810–1869). Nollau bě jako farar němskich wupućowarjow w USA skutkował a tam sobu němski ewangelski cyrkwiniski zwjazk založil. Hromadže z městem Rychbachom wuhotowaštaj swjedženske dny Berlinsko-braniborsko-delnojošleska cyrkej pod nawodom regionalneho biskopa dr. Hansa-Wilhelma Pietza ze Zhorjelca a delegacija z partnerskeje cyrkwe United Church of Christ (UCC) z USA pod nawodom biskopa Davida Moyera z Wisconsin. Tež Serbja běchu do programa sobu zapriječ. Na pjatkownym cyłodnjowskim wědomostnym sympoziju přednošowaše Trudla Malinkowa wo fararju Janu Kilianu a serbskich lutherskich wupućowarjach do USA. Na sobotnišim swjedženju wustupi Serbski folklorny ansambl ze Slepeho. Biskop dr. Dröge z Berlina předowaše na nje- dželnišich swjedženskich kemšach. **T.M.**

Farar Hupac předsyda

Na swojim posedženju 1. julija w Choćebuzu wuzwolichu sej čłonojo džěloweje skupiny „Serbska namša“ fararja Helmuta Hupaca z Korjenja za noweho předsydu. Dotalny předsyda farar Hans-Christoph Schütt z Dešna zložil tute zastojnstwo, kotraž bě wot lěta 2001 zastawał, dokelž přesydlil so k 1. septembrej jako farar do Wjelceje. Wón pak wostanje dale sobustaw džěloweje skupiny. Sobotu, 28. awgusta, so farar Schütt w Dešnjanskej cyrkwi ze swojej wosadu rozžohnuje. **T.M.**

Powěsće

Nawjes w Möhra blisko Bad Salzungena w Durinskej. Z tuteje wsy pochadza swójba Martina Luthera. Statok nalěwo bě něhdy w Lutherec wobsydstwje. Wjesna cyrkej je po Martinu Lutheru pomjenowana a na nawsy je jemu pomnik postajeny. Tež wjesny muzej na wulkeho reformatora dopomina.

Foto: privatne

Choćeubuz. Generalna superintendentka Heilgard Asmus wopuści po pjec lětach skutkowanjnjo Choćeubuz. Ze swjedźenskimi kemšemi z biskopom dr. Markusom Dröge z Berlina ju sobotu, 3. julija, w Choćeubuskej Mikławšowej cyrkwi ze zastojnstwa wužohnowachu. K lětušemu 30. septembrej so Choćeubuska generalna superintendentura rozpuści, dokelž bu dotalny Choćeubuski cyrkwinski wobwod Zhorjelskemu přirjadowany. Heilgard Asmus nastupi městno generalneje superintendentki w Podstupimje.

Dešno. Z dwurěčnymi němsko-serbskimi kemšemi w tudyšim Božim domje zahajichu njedźelu, 4. julija, swjedźen skladnostnje 60lětneho wobstaća Domowinskeje skupiny w Dešnje. Za Delnju Łužicu bě to nowum, zo so zarjadowanje Domowiny z kemšemi zwjazaj.

Hodźij. W dobrowólnym zhromadnym džěle wobnowjeja Hodźijscy wosadni tuchwilu rumnosće w starej cyrkwinskej šuli při Hodźijskej nawsy. We 1842 natwarjenej šuli su generacije wosadnych šulerjow wuwučowali a w hornim poschodže měješe kantor swoje bydlenje. Poz-

džišo bě tu předawarnja wjesneho konsumata zaměstnjena. Zašće lěta je twarjenje prózdne stało. Rumnosće w delnim poschodže chce nětko wosada wužiwać wosebje za džělo z džěćimi a młodzinu a za wosadne kružki. Tež za kěbětara a zarjadnika kěrchowja ma so tu mały běrow zarjadować. Wobnowjene rumnosće chcedza na kermušnej njedźeli w septembri přeni raz wužiwać.

Hrodzišćo. 20. posmjertniny molerja a spisowacela Měrcina Nowaka-Njehorńskeho wopominaše předsydstwo Domowinskeje župy „Jan Arnošt Smoler“ 6. julija ze swjatočnosću při jeho poslednim wotpočinku na Hrodzišćanskim kěrchowje. Wopomnjensku narěč měješe direktor Serbskeho instituta prof. dr. Dietrich Šořta.

Lubij. Z nowym šulskim lětom založitej Diakoniski skutk Hornjeje Łužicy a Lubijska wosada tři nowe šule w zhromadnym nošerstwje: Ewangelsku diakonisku zakladnu šulu, spěchowansku šulu a Ewangelsku powołansku fachowu šulu za socialne. Zakladnych a spěchowanskich šulerjow chcedza hromadže wuwučować. W powołanskej šuli maja so młodostni po zakončenju realneje šule wukublać na socialneho asistenta. Wšitke tři šule su zhromadnje w něhdyšej Južnej šuli w Lubiju zaměstnjene. Wučba započnje so 9. awgusta.

Łaz. Tudyše Spěchowanske towarstwo Dom Zejlerja a Smolerja chce lěta wosebje wopominać Jana Haješa, zaslužbneho Łazowskeho překupca a narodneho prócowarja. Skladnostnje jeho 50. posmjertniny dnja 5. decembra chcedza na jeho něhdyšim domje na Zhorjelskej hasy 2 wopomnjensku taflu připrawić.

Dary

W juniju je so darilo za publikaciske předewzaca Serbskeho ewangelskeho towarstwa 100 eurow a za Pomhaj Bóh 24 eurow a 22 eurow. Kolekty na serbskim cyrkwinskim dnju nazběra so sobotu 83 eurow, na njedźelnich kemšach 913,40 eurow a 200 českich krónow a na kónčnej zhromadźiznje 139,58 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 300 lětami, 29. awgusta 1710, narodži so farar **Jan Gotttrau Běmar** w Budestecach. Wón pochadzeše ze sławneje serbskeje fararskeje swójby, z kotrejež wjacore generacije w Budestecach skutkowachu. Jeho džěd bě Michał Frencl, přeložer Noweho Zakonja a založer hornjoserbskeje spisowneje rěče, a jeho nan Jan Běmar, sobupřeložer a -wudawar přenjeje serbskeje biblije z lěta 1728. Jan Gotttrau Běmar wopyta gymnazij w Budyšinje. W Lipsku studowaše prawo a teologiju a přisłušeše tam Serbskemu předarskemu towarstwu. Po studiju bě něšto lět z domjacym wučerjom. 30lětny wróći so do ródnych Budestec jako pomocny předar pola swójeho wobstarneho nana. Jako

nan zemrě, sta so z jeho naslědnikom a služěše Budestečanskej wosadze wot 1742 hač do swojeje smjerće w lěće 1779. W tutym času wuda někotre serbske skladnostne modlitwy a přeloži 1751 sobu Lutherowu „Domjacu postilu“ do serbsčiny. Jeho mjeno je naspomnjene na narownym kamjenju jeho staršeju, kotryž steji restawrowany pódla pomnika Michała Frencela w zachodže Budestečanskeje cyrkwi. T.M.

Přeprašujemy

- 01.08. 9. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěć (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 09.08. pónđzela**
10.30 ekumeniski nyšpor k zahajenju šulskeho lěta w Budyšinje w Michałskej (sup. Malink, farar Šćapan)
- 14.08. sobota**
swójbny swjedźen we Wuježku pola Bukec
17.00 nutrnosť na Pawlikek statoku
- 15.08. 11. njedźela po swjatej Trojicy**
14.00 serbsko-nimska namša w Złem Komorowje w Serbskej cerkwi
- 22.08. 12. njedźela po swjatej Trojicy**
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)
- 23. 08. pónđzela**
14.15 serbsko-nimska šulska namša w Chóšebuzu w Kšicnej cerkwi

W septembri wysyła so ewangelske Slowo k dnjej w serbskim rozhłosu.

- 05.09. 14. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěć (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawacelaj: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čišć: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjelc
Postvertriebsnummer: F 13145
Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT
Pomhaj Bóh wuchadza mjesačnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaći 8 eurow.